

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Studierea problemei bilanțului aur

În conformitate cu legea de stabilizare și pentru a fixa normele de introducere a bilanțului aur, ministerul de finanțe a numit o comisiune compusă din d-nii: C. N. Teianu, secretarul general al acestui departament în calitate de președinte, Lazăr Iliescu, directorul oficiului de studii, V. M. Ioachim, secretar al Camerei de Comerț din București, P. Drăgănescu-Brates, expert contabil, Radu Romanescu, șeful serviciului economiei financiare din ministerul de finanțe, Tiberiu Zaharia, referent al oficiului de studii și Xenofon Netta în calitate de membri.

Nu s'a putut realiza sindicatul agricol unitar româno-maghiaro-jugoslav

Tratatul care urmăreau înființarea sindicatului agricol româno-maghiaro-jugoslav, n'au dus la rezultatul dorit. În mică măsură a contribuit la acest insucces și scăderea mare care au înregistrat-o în ultimul timp produsele agricole pe piețele mondiale.

Ministerul comerțului jugoslav a hotărât să înființeze numeroase centre de export pentru produsele agricole, mai ales pe teritoriul Banatului sârbesc.

La primăvară se încep lucrările canalului Argeș-Dunăre

Guvernul a primit o telegramă, prin care a fost înțeles că tratativele cu grupurile de bancheri, care vor finanța construirea canalului Argeș-Dunăre, au fost terminate printr'un acord deplin.

Asemeni firma „Stewart” a telegrafiat că lansarea împrumutului s'a făcut în condițiuni satisfăcătoare și astfel lucrările șoselei București-Brașov vor începe foarte curând, făcându-se instalațiile necesare și adjudecându-se pavelele ce sunt pregătite de către carierele de piatră mari din țară.

Proiectul canalului Argeș-Dunăre a suferit unele modificări.

Lucrările vor începe la primăvară.

U. G. I. R. din Brașov aderează la Asociația Creditorilor din România

La adunarea demonstrativă ce se organizează de UGIR se anunță și participarea d-lor Mihai Popovici și Manoilescu

În ultimul timp U. G. I. R. din Brașov, a hotărât să adereze colectiv la Asociația Creditorilor din România, care începe să-și estindă activitatea și în Vechiul Regat și Bucovina.

Pentru a-și demonstra necesitatea aderării U. G. I. R. a

hotărât să organizeze pe ziua de 30 Ianuarie a. c. o mare întrunire în Brașov.

La întrunirea demonstrativă se anunță, că vor participa și d-nii Mihai Popovici, fost ministru de finanțe și Manoilescu, președintele Camerelor de Comerț din România.

Banca Națională reduce reescompturile micilor bănci

Dacă reducerea se va realiza, băncile din provincie își vor urgita fuziunile

Din surse autorizate ni-se anunță, că Banca Națională intenționează să reducă reescompturile micilor bănci pe motivul, că reescompturile acordate nu sunt în proporție cu capitalurile acestor institute financiare.

Reducerea reescompturilor micilor bănci, dacă se va realiza, va contribui la fuzionarea mai multor bănci provinciale, pentru că aceste altfel nu vor mai putea exista, decât sprijinite de către marile bănci.

Brassóban nagy demonstrációt rendez a Hitelezői Védegylet január 30-án

A Gyáriparosok Szövetségének brassói tagozata, amely egyike a legerősebb és legtöbb tagot számláló Ugir kerületnek, elhatározta, hogy tagjait külön szakmánként kollektive lépteti be a Romániai Hitelezői Védegyletbe, amely eddig kolozsvári székhelyét Bukarestbe helyezi át; működését kiterjeszti az ókirályságra is, sőt tervbe van véve az is, hogy fuzionáltatja a bukovinai, eddig külön működő testvérszervezet is.

A brassói gyáriparosok szer-

vezete az akció alátámasztására január 30-án nagyszabású demonstrációs jellegű konferenciát tart Brassóban, amelyen részt fognak venni Popoviciu volt pénzügyminiszter és Manoilescu Mihály, a Kamarák Szövetségének elnöke is, valamint több közgazdasági és politikai megbízott.

Tekintettel arra, hogy a brassói Ugir szervezet 321 tagot számlál, a csatlakozás a Védegylet jelentős megerősödését jelenti.

Noul regim al încurajării industriei indigene continuă să mențină și favorurile de transport

Noul proiect de lege al încurajării industriei naționale era vorba

să nu mențină avantajele de transport,

pe cari le aveau întreprinderile avantajate, la transporturile pe C. F. R.

C. F. R. au și făcut intervențiile necesare, ca să nu se mai

acorde industriilor avantajate reducerea de 45% la transporturile ce întreprind pe C. F. R., dar

în urma intervențiilor factorilor economici, aceste reduceri totuși s'au menținut,

fiind existențiale pentru industria indigenă.

Bevezetik az arany-mérleget

A pénzügyminiszterium elhatározta, hogy a lej stabilizációról szóló törvényben előírt aranymérlegek bevezetésére fogja kötelezni a kereskedelmi és iparvállalatokat.

Madgearu pénzügyminiszter az aranymérlegekről szóló törvényjavaslat elkészítésére külön bizottságot delegált, amelynek elnökévé Teianu pénzügyminiszteri államtitkárt, tagjaivá pedig Lazar Iliescut, a tanulmányi hivatal igazgatóját, Joachimot, a bukaresti kereskedelmi és iparkamara titkárát. Draganescu Brates hitesszakértőt, Radu Romanescu pénzügyigazgatósági osztályfőnököt, Tiberiu Zaharia és Xenofon Netta pénzügyi szakértőket nevezte ki!

România és Németország gazdasági tárgyalásai

Ernest Ene, az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium államtitkára és Lazar Iliescu a pénzügyminiszteriumban működő tanulmányi hivatal igazgatója Berlinben tárgyalásokat folytattak azokkal a németországi cégekkel, amelyek Romániából exportálnak, a Németország és Románia között megkötendő kereskedelmi szerződés kérdéséről.

A lefolytatott tárgyalásokból a kormány képviselői azt az impressziót merítették, hogy a németországi érdekeltek rendkívül jóakarattal kezelik ezt a kérdést és így alapos a remény, hogy a román-magyar kereskedelmi szerződés kérdésében a január 20-án Berlinben megkezdődő tárgyalások eredményesek lesznek.

A külföldi postacsomagok díja

A Luxemburgba szóló csomagok szállítási díja a következőképpen módosult: 15 kg. után a díj 1.20 arany frank, 20 kg. után a díj 1.50 arany frank. Magyarország a postacsomagok díját a következőképpen szálította le: 1 kg. után 30 cents, 5 kg. után 50 cents, 10 kg. után 90 cents, 15 kg. után 150 cents, 20 kg. után 200 cents.

SĂPTĂMÂNA

*

Dna Josefina Demeter din Târgul Mureș, și-a serbat jubileul de 25 ani de existență a firmei sale. A început comerțul cu o mică prăvălioaară de lucru de mână în Sibiu. — astăzi este furnizoara Curții Regale și decoretă cu Meritul clasa I pentru comerț și industrie fiind posezoara magazinelor cunoscute de lucru de mână din București, Cluj și Tg. Mureș ocupând sute de lucrători și lucrătoare.

Cu această ocaziune a dat un banchet la peste 100 de lucrători.

C. F. R. aduce la cunoștința generală că în ziua de 4 Februarie 1930 ora 17, va ține licitație pentru vânzarea de materiale vechi ca: Resoarte pentru tampoane, șuruburi de fer, cue de sârmă, buioane cu piulițe, nituri de fier cu cap conic.

Pentru amănunte se va consulta Direcția Economatului C. F. R. Calea Victoriei No. 118.

Parchetele Kocsis din Brașov snt escelente.

*

Di A. Bürger, mare fabricant de bere în Târgul-Mureș, se ocupă de mai mult timp cu ideea înființării unei fabrici chimice. Planul acum a ajuns în stadiu definitiv, încât se speră, că se va realiza în scurt timp.

In noua întreprindere este vorba să se mai cointereze și o mare fabrică, alături de cea a consorțiului Burger, oferind toate garanțiile necesare pentru desvoltarea noiei întreprinderi chimice.

Di Madgearu a reînviat mandatul dlui Oscar Kiriacescu de viceguvernator la Banca Națională cu un an. In locul dlui Grigore Eremie, cenzor a fost delegat pe trei ani dl Romulus Angelescu.

Titlurile împrumutului român de stabilizare 1929 au înregistrat la 7 Ianuarie o nouă urcare la bursa din Paris, fiind cotate la 2425 franci. In comparație cu cursul inițial la care au debutat în bursă la 7 Decembrie, urcarea e de 135 franci, înregistrând astfel mai mult de 6 la sută într-o singură lună.

Volumul tranzacțiilor angajate în ultimul timp în jurul acestor titluri este important. Pachete considerabile din titlurile românești au fost negociate în acest interval.

*

La minele de aur Ruda 12 Apostoli dela Brad, expirând contractul colectiv de muncă s'a în ceput discuția — prin intermediu inspectoratului muncii, — pentru încheierea unui nou contract colectiv de muncă.

Desvoltarea Băncii Centrale din Cluj

Fuziunea cu Banca Agrară s. a. Cluj — Sporirea capitalului social la 100.000.000 Lei — Cointeresarea capitalului strein

Banca Centrală din Cluj, în economia națională deține un loc însemnat desvoltându-se mereu. In cursul celor zece ani de existență a lucrat mai ales în trei direcțiuni: acordând credite și acvirișând depuneri, deci în direcție bancară, —

a fondat și finanțat industrii și a făcut comerț.

Cum viața economică în ultimii ani s'a normalizat, iar inițiativa particulară a luat avânt, banca a renunțat la operațiunile de comerț în cont propriu, iar azi cultivă ramura industrială.

In direcție bancară operează la centru în Cluj și la

filialele sale în Alba Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu și Turda.

In direcție industrială finanțează și conduce întreprinderile industriale: Industria Sârmei, s. a. Cluj, cu fabrica în Ghiriș, Câmpia Turzii și Fabrica de Sticlărie s. a. în Turda, cari ambele sunt în deplină desvoltare și înflorire.

Deodată cu Banca Centrală, acum zece ani, s'a înființat și Banca Agrară s. a. Cluj, care avea chemarea să finanțeze reforma agrară în Ardeal. Cum

acest drept i s'a luat, Banca Agrară s'a restrâns asemenea la operațiuni bancare și la desvoltarea întreprinderilor industriale ce le are.

Pentru fuzionarea acestor două întreprinderi s'au dus în cursul anului curent tratative, cari se continuă de prezent și mai inzistent. In vederea acestei fuzionări Banca Centrală s. a. Cluj și-a luat dela ordinea zilei sporirea capitalului social numai la 75.000.000 lei și a amânat emisiunea în curs până la primăvară, când se va face

o nouă emisiune la 100 milioane lei, în care se va cuprinde și fuziunea cu Banca Agrară.

In acest caz în Cluj vom avea un puternic institut cu 100 milioane lei capital social, cu 50 milioane rezerve,

400 milioane depuneri și 800 milioane active,

cu 10 filiale în Transilvania și sigur cu o filială în capitala țării.

Se discută chiar și cointeresarea de

capital din streinătate în aceasta transacțiune,

prin care se va putea da noului institut o desvoltare și mai puternică.

Mit tartalmaz az új iparpártolási törvény tervezete?

Továbbra is fennmaradnak a szállítási kedvezmények

Az érvényben levő, még 1912-ben megszavazott iparpártolási törvény számos intézkedése nem felel meg a jelenlegi megváltozott viszonyoknak és emiatt a kormány már egy éve elhatározta a törvény gyökeres módosítását.

Az új törvény tervezete azóta már nagy vonalakban el is készült, az ebben lefektetett principiumokat azonban

kormány mindmáig nem hozta az érdekeltek tudomására.

Az új törvény számottevőbb újításairól illetékes helyen a következőket sikerült megtudnunk:

Az új iparpártolási törvény határozott fejlődést jelent a jelenlegi törvényhez viszonyítva, mely utóbbi már 17 éves multjánál fogva sem felelhet meg a megnagyobbodott Románia fejlettebb ipari életének.

Az államvasutak széleskörű autonómiaja következtében a CFR állást foglalt az iparpártolási törvényben biztosított negyvenöt százalékos szállítási kedvezménnyel szemben, azt hangoztatva, hogy ezeknek a kedvezményeknek a megszün-

tetése nagyban hozzájárulna az államvasut deficitjének eliminálásához. Abból a tényből hogy a CFR eme kérdését az ipari kormány is honorálni hajlandó, sokan azt a téves következtetést vonták le, hogy az új iparpártolási törvény megfosztja az iparvállalatokat az eddig számukra biztosított szállítási kedvezményektől.

Ez a felfogás azonban nem indokolt, mivel

az új iparpártolási törvény az eddigi rendszer alapján nyújtott szállítási kedvezményeket továbbra is fenn tartja,

azzal a különbséggel, hogy a fuvarredukció nem az államvasut, hanem az állami költségvetés budgetjét fogja a jövőben terhelni.

Az új iparpártolási törvény több olvirányu támogatásban fogja a nemzeti ipart részesíteni, amelyek a jelenlegi iparpártolási törvényben vagy egyáltalán nem, vagy csak kis mértékben voltak biztosítva. Így az iparvállalatok indokolt esetekben való adókedvezménye, gépeknek állami támogatásként való nyújtása is helyet kap az új törvényben.

A H É T

*

Madgearu pénzügyminiszter az 1930. évi január 1-től számított újabb egy évre megújított Oscar Kiriacescu mandátumát a Banca Nationala alkormányzói tisztségében. A Grigorie Eremie mandátumának megszűnésével megüresedett cenzori tisztségre három évi időtartamra Romulus Angelescu, a Banca Generala a Tării Romanesti pénzügyintézet igazgatóját nevezték ki.

*

A nemzetközi munkaügyi hivatal égisze alatt január 6-án, hétfőn kezdődött meg a szakértők szénkonferenciája, amelyen az európai gazdasági érdekeltségek is résztvettek. A nemzetközi konferencián első sorban a szénbányák munkaidejének szabályozásáról tárgyaltak.

*

A felszámolás alatt álló Aradi Ipar- és Népbank Rt. rendes évi közgyűlésén kifogás hangzott el a felszámoló bizottság működése ellen, hogy a bank ingatlanvagyonának értékesítésénél nem jártak el kellő körültekintéssel a felszámolók. Fejér Gábor vezérigazgató bejelentette, hogy a betétesek pénzüket százszázalékban meg fogják kapni. A közgyűlés többsége újabb közgyűlés összehívása mellett döntött.

*

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Bürger Albert marosvásárhelyi sörgyáros és nagyiparos régóta foglalkozik egy vegyészeti gyár alapításának gondolatával. A terv ma már annyira előrehaladott stádiumban jutott, hogy minden remény meg van rövid időn belüli megvalósulására. Értesüléseink szerint a tervbe egy ismert romániai kereskedelmi képviselő is bekapcsolódik, mely cégnek neve és tekintélye a Bürger-gyár régi jól megalapozottságával társulva teljes garanciát nyújt a vállalat prosperálását illetőleg.

*

A pénzügyminiszterium elhatározta, hogy a lej stabilizációjáról szóló törvényben előirt aranymérlegek bevezetésére fogja kötelezni a pénzügyintézeteket, valamint a kereskedelmi és iparvállalatokat. Madgearu pénzügyminiszter az aranymérlegekről szóló törvényjavaslat elkészítésére külön bizottságot delegált, amelynek elnökévé Teianu pénzügyminiszteri államtitkárt, tagjaivá pedig Lazar Ilescut, a tanulmányi hivatal igazgatóját, Joachimot, a bukaresti kereskedelmi és iparkamara titkárát, Draganeșcu Brates hitelkönyvszakértőt, Radu Romanescu pénzügyigazgatósági osztályfőnököt, Tiberiu Zaharia és Xenofon Netta pénzügyi szakértőket nevezte ki.

Az új adótörvények végrehajtása

Mit kell tudni a forgalmi és fényüzési adóról a részvénytársaságoknak és a termelőknek?

Az új fényüzési és forgalmi adóról szóló törvény az előző törvénynek tulajdonképpen bővített és szigorított kiadása és amatt 1930 január 1-től kezdődőleg teljesen hatályon kívül helyezi.

Az A (16.5 százalék), B (11 százalékos) és C (adómentes) listák majdnem egész terjedelmükben fentartottak, mindössze annyi változást szenvedtek, hogy a C-lista a vámtarifa 741. t. alatti nyomdapi papírral bővült — és az A-listában foglalt — a vámtarifa 206—226. és 587—619. t. alatti selyem-cikkekre vonatkozólag kimondott, miszerint:

16.5 százalékos adó alá esnek ha selyemtartalmuk 60 százalékon felül van.

11 százalékos adó alá esnek, ha selyemtartalmuk 25—60 százalékos között van és

2.2 százalékos adó alá esnek, ha selyemtartalmuk 25 százalékon alul van.

A Tariful Unitar

A középértékek tarifája (tariful unitar) hasonlóképpen fentartott, a belföldi termelést illetően azonban, ezen középértékek a vámtarifa nomenklaturájánál részletesebb elkülönítések és — az eddigi súlyegységek helyett — a kereskedelemben használt egységek szerint (kg., köbméter, négyzetméter, hossz méter, pár, darab) nyer megállapítást.

Az adó leróására vonatkozólag az új törvény három módozatot ír elő; és pedig:

a) a részvénytársaságokra és szövetkezetekre nézve behozza a számlázott összeg után leróvási rendszert;

b) minden más nagytermelőnek minősített vállalatra nézve továbbra is fentartja a középértéket, említettük — a kereskedelemben használt egységeknek megfelelően nyer újból megállapítást és

c) a kistermelőkre nézve (ilyenek azok, akik cikkeiknek előállításánál semmiféle erőművi berendezést nem használtak és szokásosan legfeljebb 10 munkással dolgoznak) — ugyancsak fentartja az eddigi általános rendszert, az általány kivételése azonban nem egy évre, hanem két évre fog történni és az általány alapjának minimális összegét az egyenes adó kivételénél alapul vett jövedelemnek ötszörösében állapítja meg.

Az adó lefizetésének határidejét — mely eddig legkésőbb 90 nap volt, — az esedékességtől számított legkésőbbi 30 napon állapítja meg, míg esedékességi időpont alatt az eladás és számlázás kelte értendő.

A befizetés helyére nézve általában a gyár székhelye az

irányadó. Ott azonban, ahol községi eladásra vannak szervezve a vállalatok, a közvetlenül a gyárból eszközölt eladásokra nézve a gyár székhelye, az eladási irodák raktárából eszközölt eladásokra nézve pedig — az eladási iroda székhelye az irányadó.

A befizetés módja

Minden eladásról természetesen számla kiállítását rendeli el a törvény, melyben az árak lehetőleg a tariful tételei szerint részletezendők. Ezen számlák úgy a kereskedelmi könyvekben, mint a külön vezetendő regisstru specialban is napról-napra könyvelendők el. Az adó lefizethetése céljából azon cikkek is számlázandók és elkönyvelendők — természetesen eladási árukon — amelyek

nem eladási, hanem más címen szállíttatnak ki a gyárból.

A számlákról másolatok tartandók vissza, hogy az elkönyvelések ellenőrizhetők legyenek.

Az adónak befizetésével kapcsolatban a törvény elrendeli még befizetési jegyzékek (borderouri de plata) kiállítását is, amelyekben a számlák keltük szerint sorrendben, az árucikkek pedig adótételek (16.5 százalék, 11 százalék, 2.2 százalék) és tariful unitar-tételek szerint csoportosítva tüntetendők fel. Végrehajtási utasítás hiányában nem tudjuk ezen jegyzékeknek közelebbi gyakorlati rendeltetését megállapítani, a törvényhez csatolt indoklásból azonban arra lehet következtetni, hogy statisztikai célt szolgálnak.

A Regisstru Special

A regisstru special vezetése a jövőben hármassal fog történni, az alábbi hármassal rendeltetésének megfelelően és pedig:

a) a nyersanyagok nyilvántartása csak mennyiségileg;

b) a termelés nyilvántartása mennyiség és minőség szerint a tariful unitar tételeinek megfelelően;

c) az eladások nyilvántartása, ugyancsak mennyiségileg és minőségileg.

A regisstru special csak egyévi szükségletnek megfelelő lapokból füzendő össze és a pénzügyigazgatóság által látamozandó.

Ujítás az új törvénynek azon rendelkezése is, hogy az adóügyi közegek, az adó mikénti leróvásának ellenőrzésénél úgy a vámközegek, mint az iparügyi felügyelők segítségét is igénybe vehetik.

Az eddigieknél súlyosabbak az új törvények büntető rendelkezései is.

Igy: a) az adónak az előírt határidőn belüli befizetésének elmulasztása 20 százalékos adó emelést von maga után;

b) akik ügyleteiknek nem a tényleges adatait könyvelik el, illetve nem az ezen ügyleteknek megfelelő adatokat vezetik be a számlákba és a regisstru specialba, vagy két rendbeli üzleti könyveket vezetnek 20.000 lejtől 100.000 lejtig terjedhető bírsággal sújtandók, ugyanazon évben történő visszaesés esetén pedig ennek kétszeresével.

c) Ha a b) alatti kihágások elkövetői részvénytársaságok, vagy szövetkezetek a bírság 100.000 lejtől 5 millió lejtig terjed az alaptőke nagyságához képest, a felelős igazgató és főkönyvelő egyetemleges terhére.

Kihágások büntetése

Az ily kihágások a pénzügyi közegek által a felek, vagy képviselőik jelenlétében felveendő jegyzőkönyvekben állapítandók meg. Kihágási jegyzőkönyveket a vámigazgatóság közegei és az iparügyi felügyelők jegyzőkönyvei azonban a helyszínen ellenőrző adóügyi közeg ellenjegyzésével látandók el.

Azok, akik ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek fel, a jegyzőkönyvek keltétől számított 5 napon belül igazoló előterjesztéssel élhetnek az illetékes pénzügyigazgatósághoz. A pénzügyigazgató megvizsgálja az ügyet és határoz. Határozatát közli a pénzügyminiszterium illetékes ügyosztályával is, amely 15 nap alatt nyilatkozni köteles.

A kihágási jegyzőkönyv, a pénzügyigazgató, illetve a pénzügyminiszterium helybenhagyása után — kézbesítendő a feleknek. Az átvétel megtagadása esetén a vállalat lakhelyén és a pénzügyigazgatóságnál kifüggesztendő, miáltal végrehajthatóvá válik.

Az adózó, a kézbesítéstől számított 20 napon belül, a kihágás helyére illetékes törvényszéknél felelőssel él-

het. A felelőssel csak a bírságra nézve bír felüggesztő hatállyal, a megrövidített adóra nézve azonban végrehajtható. A törvényszék tévedés címén, vagy kihágási szándék hiányára való hivatkozással nem szállíthatja le a bírságot.

A törvényszék határozata ellen, a kihirdetéstől, vagy a közzétételtől számított 20 napon belül panasszal lehet élni az illetékes Curtea de Apelnél.

P. J.

In Oradea-Mare se înființează bursă de mărfuri

Guvernul, autorizând să se înființeze burse de mărfuri și efecte în Cluj și Timișoara, a mai întămpinat o cerere și din Oradea-Mare, care de asemenea cere să i-se autorizeze o bursă de mărfuri.

DI MAIORESCU, prefectul județului Bihor, solicitat să intervină pentru înființarea bursei cerute pentru Oradea, a declarat, că guvernul i-a promis autorizarea bursei pentru Oradea și astfel speră, că în câteva zile va avea și Oradea-Mare autorizația necesară pentru înființarea bursei cerute.

Műselyemkrach fenyeget

Műselyemkrach lehetőségével számolnak a legnagyobb műselyemtermelő országokban, nevezetesen Németországban, Angliában, Franciaországban, Hollandiában, Belgiumban és a Svájcban, mert a műselyemgyártás mennyisége ezekben az országokban az utolsó három esztendőben 102 százalékkal növekedett, míg a fogyasztás csak 86 százalékkal lett nagyobb.

Az Európai kívüli országok közül csak az amerikai Egyesült Államok és Japán gyártanak számottevő mennyiségben műselymet, de a világfogyasztás ellátásában egyik sem játszik szerepet, mert az Unió óriási termelése dacára még mindig bevitelre szorul és Japannak sincsenek az export részére fölöslegei. Az említett hét európai országon kívül a kontinens több más országában is van elég jelentékeny műselyemipar, amely ma már nemcsak a belföldi szükségletet tudja ellátni, hanem kivitelre is szorulna, de exportálni mégsem tud, mert a nagy világcikkkel nemzetközi viszonylatban a versenyt nem tudja állni. Ilyen országok többek között Magyarország, Csehország és Ausztria.

A fölöslegek, amelyeket a belföldi fogyasztás nem tud fölvenni, ezekben az országokban egyre nőnek, végeredményben tehát nem marad majd más hátra, hogy ezeket a fölöslegeket még érzékeny vesztéssel is a világpiacra dobják, ami aztán közben olyan arányu hirtelen áresést hozhat magával, hogy az válságossá válhat.

DIANA sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

O scoală de tăbăcărie în Reghinul-Săsesc

Reprezentanții fabricii de piele „Schönauer“ sunt în tratative cu un consorțiu de branșe pentru înființarea unei școli de tăbăcărie.

La fondarea școlii,

pe lângă unele fabrici indigene,

vor mai participa și niște fabrici chimice din străinătate.

Școala va funcționa sub conducerea unei societăți pe acții, producând excelente mărfuri, sub directoratul unui expert cu renume mondial, care ne servește toate garanțiile necesare în această direcție.

Scoala, care se contemplează

să se înființeze în Reghinul-Săsesc,

desigur va fi spriginită și de către stat.

Proprietarii de linii feate industriale în acțiune pentru reducerea taxelor de drumuri

C. F. R. după cum se știe, a reglementat taxele, pe cari proprietarii de linii ferate industriale sunt obligați a le achita căilor ferate.

După taxele stabilite Ministerul Comunicațiilor acum a mai stabilit taxe și pentru sine, pe cari sub pretextul legii de comunicații, proprietarii sunt obligați să le achite nu C. F. R., ci direct Ministerului.

Proprietarii de linii ferate industriale, convingându-se că anual sunt obligați a achita exagerate taxe pentru liniile lor, au hotărât să pornească acțiune, pentru reducerea acestor taxe.

Nu se reduc amenzile la contravențiile vamale

V. Madgearu ministrul finanțelor a dat următoarea dispoziție:

„De oarece fraudă vamală nu poate avea nici un fel de scuză, amenda se va aplica chiar în cazul când aplicarea ei ar periclita existența unei firme, asemenea firme în afară de frustrarea fiscului exercitând o concurență neloială și distrugătoare a comerțului cinstit.

A șezek vâmdija.

Megállapítást nyert, hogy a vámhivatalok különféleképpen vámolják el a 30 milliméter hosszú szegeket (Nagelstift: finta), még pedig rendszerint csizmadiaszeg gyanánt, emélfogva a miniszterium körrendelet útján mintákat küldött az összes vámhivataloknak, hogy melyik csizmadiaszeg vámolandó el a vámtarifa 1070. tétele szerint 1200 leiel száz kilógramonkint és mely szegek azok, amelyek a vámtarifa 1071 tétele szerint vámolandók el 1600 leiel száz kilógramonkint. Valamint mintákat küldött a vasbádogfejű szegekről is, amelyek a vámtarifa 1073. tétele szerint vámolandók el.

Marii comercianți de fierărie au început să se organizeze

În Timișoara și Sătmăr lucrările de organizare este vorba să se încheie în cursul lunii curente

Marii comercianți de fier din Timișoara au hotărât să pornească acțiune împreună cu micii comercianți, pentru a-și înființa o organizație de branșe.

Marii comercianți deja au și ezăut de acord în privința creditărilor, căutând a restrânge creditele, cari s'au dovedit a fi prea riscate.

În legătură cu aceste suntem informați, că în scurt timp vor cădea de acord și pentru

reglementarea prețurilor produselor de fierărie,

căutând să înlăture din comerț elementele nespecializate.

Deocamdată au decis, ca în fiecare săptămână să convoace câte o întrunire, la care

marii comercianți să desbată toate chestiile cu micii comercianți

în ce privește organizarea.

Informațiile, pe cari le deținem din surse autorizate, conclud, că

organizarea se va realiza chiar în cursul lunii curente,

fiind urgentă în interesul comerțului de fier.

Din Sătmăr de asemenea ni se anunță știri, cari conclud, că

și comercianții de fier din Sătmăr caută să se organizeze

și se dă ca sigur, că această mișcare va lua proporții generale pentru organizarea întregului comerț de fier.

Szervezkednek a vasnagykereskedők

Bánságban és Szatmár vidéken még e hó folyamán remélik befejezni a szervezkedést

A temesvári vasnagykereskedők elhatározták, hogy kartellbe fognak lépni és erre vonatkozólag a kiskereskedőkkel párhuzamosan megkezdtek tárgyalásaikat.

Már eddig sikerült a nagykereskedőknek megállapodni abban, hogy a hitelek igen nagy mértékben megszorítják, mert eddig áruban óriási kihitelezések történtek, aminek azután az egész piac vallotta kárát, de valószínű, hogy

rövidesen megállapodnak az árak szabályozásában

is és a kereskedelemről együttes erővel ki fogják szorítani a kontárokot.

Egyelőre minden héten egyszer folytatnak tanácskozásokat úgy a nagykereskedők, mint a detailisták és közös megbeszéléseket is tartanak.

Megbízható forrásból azt az információt nyertük, hogy valószínűleg

még ebben a hónapban feldel alá juttatják

a vaskartell.

Ugyancsak szervezkedés hírért hallani Szatmárról, ahol az ottani vaskereskedők elsősorban a kontárok ellen foglaltak állást. Az ő megítélésük szerint ugyanis a nagykereskedők és a gyárosok sok tekintetben hibásak abban, hogy a vaskereskedelem helyzete az utóbbi időben leromlott.

A gyárosok és a nagykereskedők állítólag nem nézik, hogy kinek adnak el árut, örülnek még annak is, ha kontárok közül jelentkezik vevő, csak valahogy üzletet tudjanak csinálni.

Inființarea cartelului fabricantilor de mobile îndoite

În urma convenției încheiate numai fabricile de mobile din Pâncota, Boroșineu și Maramureș-Sighet rămân în funcțiune

Fabricanții de mabile îndoite din România de mai mult timp urmează tratative pentru ca să se cartelizeze.

Tratativele în ultimul timp s'au continuat în Timișoara, unde

toți participanții au aderat la înființarea cartelului

și tratativele mai continuă numai pentru stabilirea cotei unei fabrici:

La adunarea de constituire

a cartelului au participat reprezentanți dela fabrica „Mundus“ din Boroșineu, „Industria de Lemne din Pâncota“, fabrica „Hercules“, fabrica Lack și Blau“ din București, fabricile „Dietz-Codea“ și „Silvica“ din Cernăuți.

În urma hotărârilor luate la adunare,

numai trei fabrici rămân în funcțiune: cea din Boroșineu, cea din Pâncota și cea din Sighet

cu o cotă de 33 $\frac{1}{3}$ %.

Își suspendează activitatea fabricile „Lack și Blau“ cu o participare de 800.000, „Dietz“ cu 650.000 și „Silvica“ cu 600.000 lei.

Cota fabricii „Hercules“ de ocamdată nu s'a stabilit definitiv, avându-se în vedere, că fabrica aceasta cere o cotă de 1.200.000 lei, pe când cartelul îi oferă numai un milion lei.

Cartelul își stabilește sediul în Timișoara, sub conducerea directorului din Viena a întreprinderii „Mundus-Borlova-Armenis“.

În legătură cu înființarea cartelului, prețurile produse lor acestor fabrici s'a urcat cu 25%.

De ce s'a revenit asupra încurajării construirilor și prin scutiri de impozită

Modificările introduse în legea contribuțiilor directe au, cum firește este, incidente asupra unor categorii de contribuabili la care, de sigur, nimeni nu s'a gândit în primul moment. Ministrul de finanțe a revenit asupra intenției primitive de a suprima toate scutiile la construcțiile noi fiindcă a fost constrâns la aceasta din cauza lipsei de construcții. S'a ajuns și aici la o transacție: construcțiile noi vor fi scutite timp de zece ani de impozitul elementar însă vor plăti globalul. Soluția nu e tocmai echitabilă, căci acelor cari au clădit li s'a promis scutire și de global, o scutire cu caracter contractual.

Doar s'a putut observă că în mai toate concordatele preventive, comercianții arată imobile în activul lor. În timpurile normale s'au văzut foarte rar cazuri că un negustor în loc de a mări stocul de mărfuri, să plaseze bani în imobile. Obiceiul acesta s'a întronat în timpul inflației, când leul scădea de la o zi la altă. Atunci negustorul, speculând la o scădere și mai mare a leului, a zis că face o operație bună vânzând marfa din prăvălie și cumpărând case: leul se va devalora din ce în ce, mai mult, negustorul va fi deci mai puțin dator, și va rămâne cu un imobil un obiect de o valoare reală. Așa se explică de ce la cutare concordat, la un activ de o sută milioane, există marfă de 20 milioane, și case în valoare de 80 milioane.

Criza economică intensificându-se casele au început să scadă, tot așa chirile. Ori, tocmai în acest moment proprietatea clădită cea nouă este supusă globalului cea ce va contribui la o scădere și mai pronunțată a valorii ei. Cea ce fiscul va câștiga prin impunerea la global a construcțiilor noi va pierde la taxa asupra vânzării sau la venitul impozitului asupra clădirilor. Pe de altă parte, negustorul concordatar, va întâmpina greutăți și mai mari la vânzarea activului său în clădiri.

Prin urmare, tot creditorul va suporta consecințele.

NOTE

*

Piața financiară

în întreaga lume a ajuns să fie foarte variată.

Băncile de emisiune în genere au început să-și scadă taxele de scont și astfel desigur o situație financiară mai favorabilă, a cărei procesiune s'a început cu scăderea taxelor de scont, după care urmează scăderea dobânzilor de împrumuturi.

Băncile de emisiune din Suedia și Norvegia și-au redus taxele de scont de la 5½ la 5%.

În America pe piața financiară s'a manifestat o tensiune mai mică, întrucât dobânzile pe termene s'au cifrat la 5%, pe când celalalte au înregistrat 6%.

În Germania de asemenea este destul de intensivă cererea credite pe termen acordându-se cu 9—10½%, iar celalalte cu 7¼—10½%.

În Austria s'au primit oferte de împrumuturi considerabile din streinătate și astfel situația financiară se va ameliora cu noile credite și în această țară.

În România de asemenea este vorba de noi ameliorări pe piața financiară, care în zine a ajuns să aibă un rezam mai precis după stabilizare.

*

Bilanțul-aur

care este vorba să se legifereze acuma după stabilizare, constituie o nouă reformă financiară în România, pentru întreprinderi.

Scopul bilanțului-aur, înainte de a da *posibilitatea marilor întreprinderi, ca să-și convertească inventarul lor în unitatea monetară stabilită*, pentru a avea bilanțuri bazate pe realitatea actuală a valorilor.

În ce privește societățile mari, prin introducerea bilanțului aur, li-se dă posibilitatea de a *putea face amortizările necesare, fără a se vedea impuse ca astăzi la beneficii cari erau evidente, însă numai aparente*.

După introducerea bilanțului aur beneficiile indicate de întreprinderi vor corespunde exact noțiunii economice, iar amortizările făcute se vor referi la adevărata lor măsură.

Această reformă, pe care comisiunea de la Ministerul de finanțe, este însărcinată să o prezinte în proiect de lege, are câteva puncte interesante.

Reforma bilanțului înseamnă aducerea valorilor la cota corespunzătoare stabilizării.

Această plus-valută nu poate fi socotită drept un beneficiu impozabil. Căci dacă s'ar admite acest lucru, ar însemna ca și proprietarii de case sau de terenuri să fie impuși la fel, ceea ce ar fi un impozit pe o parte din capital, tocmai partea în proporția căreia acest capital a fost depreciat după război.

Banca „Hermes“ din Timișoara a cerut concordat preventiv

Banca „Hermes“ din Timișoara, despre care am scris că și-a încetat plățile, a început consultările cu deponenții săi și cu ceilalți creditori. În primul rând cu reprezentantul Băncii Naționale, la care

banca insolventă are 12 milioane lei reescont.

Membrii din comitetul de administrație a băncii sunt aplicați să ofere garanții suficiente pentru satisfacerea tuturor creditorilor întrucât aceștia s'ar mulțumi cu o cotă de

60—65 la sută din pretențiunile lor.

Cum multe existențe mărunte, cari își aveau depuse toate economiile lor la această bancă sunt pe cale să-și peardă toți banii, se crede că se va putea încheia totuși

un concordat forțat cu creditorii

și că cei ce au făcut denunțuri la parchet în contra Consiliului de Administrație își vor retrage aceste denunțuri.

În urma tratativelor inițiate cu creditorii neputând ajunge la acordul dorit, banca „Hermes“ acuma s'a adresat tribunalului din Timișoara cerând concordat preventiv.

A Banca Națională koraltozni akarja a kisbankoknak nyujtott hitelek?

Bukarești penzügyi körök szerint a Nemzeti Bank a visszleszámitolási hitelek ügyét egészen új alapokra akarja fektetni. Információink úgy szólnak, hogy koraltozni akarják a kis bankoknak nyujtandó hitelek, mivel az eddigi kimutatások szerint a kisbankok képességei egyáltalán nem állanak arányban az általuk igénybe vett hitelekkel. Közgazdasági körökben az a vélemény, hogy ez az intézkedés a vidéki bankok fuzióját fogja maga után vonni, amivel azt szeretnék elérni, hogy a pénzüntézetek adminisztratív kiadásai csökkenjenek és ezzel együtt a kihelyezési kamatláb is leszálljon.

Societatea de asigurare „Franco-Română“ și-a ales președinte pe dl. C. Argetoianu

Societatea de asigurare „Franco-Română“ în ultima ședință, care a avut loc în palatul institutului în București, Calea Griviței No. 23, și-a ales președinte pe dl. C. Argetoianu, senator, vicepreședinte la Banca Marmorosch Blank et Co., președinte la Societa-

tea Bancară Română și fost ministru.

Dl. Argetoianu a primit noua demnitate servind institutului de asigurare „Franco-Română“ garanțiile cele mai favorabile pentru continuarea dezvoltării întreprinse.

A Hermes-bank benyujtotta a kény-szeregyezségi kérését

A temesvári Hermes-bank fizetéképtelenségi ügyében már úgy látszott, hogy a szanálási akció nem vezet eredményre és nem marad más megoldás, mint a csőd. Ezzel kapcsolatban a betétesek kebeléből választott bizottság elhatározta, hogy amennyiben a szanálás nem sikerülne, úgy büntető feljelentést tesznek a bank igazgatósága ellen. Értesüléseink szerint Róth Dezső Jr. a bank jogi képviselője előterjesztést tett a Nemzeti Banknak a Hermes szanálására. Ezen előterjesztés úgy szól, hogy a Nemzeti Bank a szanálásban résztvevő pénzüntézetek visszleszámitolási hitelét emelje föl úgy, hogy ezen bankok a felemelt visszleszámitolási hitelből előállított nyereségtöbbletet szintén a Hermes szanálására fordíthatják.

Ugy értesülünk, hogy a Nemzeti Bank válasza, amely kedvező megérkezett Temesvárra és a tervhez hozzájárul. A leszámitolási differencia állítólag negyven millió lej. Róth

Dezső dr.-nak a Nemzeti Bank akciójától függetlenül sikerült egyébként az igazgatóság tagjaival és a rokonsággal olyan megállapodást létesíteni, mely szerint ezek kilátásba helyezték, hogy békés megegyezés esetén hajlandók a Hermes-bankkal szemben fennálló követeléseikről teljes egészében lemondani.

Amennyiben ez valóra válik úgy a bankok akciójával együtt teszen kilátás van, hogy a Hermes-bank hitelezői átlagosan hatvan-hatvanöt százalékos kvótát kapnak.

Igy állott a helyzet, amikor néhány türelmetlen hitelező büntető feljelentést tett az igazgatóság ellen, mire az intézet vezetősége benyujtotta a törvényszékhez a kényszer-egyezségi kérését 50 százalékos kvóta felajánlásával. Remélhető, hogy ennek ellenére sikerül — esetleg egy magasabb kvóta mellett — a magánaton is folyó tárgyalások során egyezséget létrehozni.

FIGYELŐ

*

A nemzetközi pénzpiac

A dán és norvég nemzeti bankok a hivatalos kamatlábat 5½%-ról 5%-ra mérsékeltek. Az amerikai pénzpiacokon kisebb mértékű feszültség mutatkozott, amennyiben a napipénz 6% és a határidőra szóló pénz 5% mellett volt csak beszerezhető.

Németországban is bizonyos merevedés észlelhető. A kereslet elég jelentékeny s a havi pénzeket 9—10½% mellett, míg a napipénzeket 7¼—10½ százalék mellett csak beszerezni.

Ausztriában jelentékeny külföldi pénzajánlatok jelentkeztek és ez a körülmény az utolsó pénzellátásának könnyű lebonyolítását vonta maga után.

A hazai pénzpiacokon említés-méltó változás nem mutatkozik.

Osztalék csökkentés

Az új tőke képződése Ausztriában is visszaesést mutat az elmúlt esztendőben és ezért a bécsi bankvilágban felmerült az a kérdés, nem volna-e célszerű a bankok osztalékát csökkenteni. A gondolat felvetői abból a tisztán üzleti felfogásból indultak ki, hogy az ezért jövedelmek csak egy részét szabad osztalék kifizetésére fordítani és semmiesetre sem szabad többet kifizetni, mint amennyit az intézetek kerestek. A banküzletben nincs helye a presztizsszemponatoknak, amelyek követésének könnyen lehet olyan következménye, mint amilyent a Bodencredit Anstalt produkált

A bankok félévi mérlegei ugyan azt mutatták, hogy az intézetek kibővítették üzletkörüket, de nagyon nehezen lehet, hogy jövedelmük az év végével ennek megfelelően növekedett volna.

A nagy banknyereségek lehetősége a most elmúlt évben még kisebb volt, mint 1928-ban és emellett Ausztria belpolitikai viszonyai olyanok voltak, hogy a bankok állandóan aránylag nagy készpénzkészletet voltak kénytelenek pénztárcaikban tartani, hogy minden eshetőségre vértelven legyenek. Mindezek alapján jogosnak tartják a bécsi bankok osztalékának csökkentését, különösen, miután erről már az elmúlt tavasszal is szó volt.

Mindenesetre a presztizskérdés nagy szerepet játszik az osztalék megállapításánál és így ma még nem lehet teljes biztonsággal megállapítani, milyen lesz a megoldás.

Az iparvágány tulajdonok a magas utadók ellen

A vasuti vezérigazgatóság a múlt év őszen újból szabályozta az iparvágányok tulajdonosai által a vasutnak fizetendő díjakat. Most aztán újabb megterhelés éri az iparvágányok tulajdonosait. Ez az újabb díj azonban nem a vasuté, hanem a közlekedésügyi miniszteriumé.

Az új uttörvény értelmében ugyanis az iparvágányok tulajdonosai, ha az iparvágányok közutakat metszenek át, utadót is kötelesek fizetni. Ez a fizetés vagonok szerint történik és minden egyes tehervagon után azok rakománya szerint 25—50 leies utadó fizetendő.

Az iparvágányok tulajdonosai megállapították, hogy ez az adó évenként óriási összeggel sújtja őket, amelyet lehetetlen megfizetniük. Elhatározták, hogy mozgalmat indítanak annak érdekében, hogy az iparvágányok utadóját méltányos átalányösszegben szabják meg.

Cipőkereskedők Egyesülete

A Cipőkereskedők Egyesülete érdekében bevezetett akciónk sikerrel kecsegtet, amennyiben az előkészítő bizottság folyó évi január 19-én értekezletet tart Aradon ez ügyben.

Az érdekeltek, a szervezők részéről meghívót kapnak.

Az előkészítő bizottságnak az a feladata, hogy a cipőkereskedők kongresszusát, amelyen az egyesület létesítését kívánják keresztül vinni, összehívják.

A tordai „Freko“ cipőgyár csődje

A tordai „Freko“ cipőgyár, melynek kényszeregyezségi kérvényét a tordai törvényszék elutasította, a kolozsvári táblához folyamodott és hitelezőinek 25 százalékos kielégítést ajánl egy évi kifizetés mellett.

Egyre emelkedik a román stabilizációs kötvények árfolyama külföldön

Parisból érkezett jelentés szerint az 1929. évi román stabilizációs kölcsön kötvényeinek árfolyama a párisi tőzsdén egy hónap alatt 1.35 frank kal emelkedett. Ez az emelkedés 6 százaléknak felel meg, ami igen jelentékeny és biztató. A román kötvények iránt erősödött a bizalom és kötvények eladásában nagy tranzakciók történnek. Franciaországban a román gazdasági viszonyok alakulását optimista szemmel látják.

Exportatorii de cereale din România protestează contra urcării taxei de import germane

Sporirea taxei de import la orz de către Germania, a avut drept urmare, pe piața noastră, o mare scădere a prețului acestui articol, ceea ce înseamnă ruina cerealiștilor și implică a agricultorilor.

Germania, care e cel mai mare consumator al orzului românesc, a ridicat taxa de import, profitând de faptul că

nu are nici o convenție comercială cu România. Aceasta va face imposibil exportul orzului în Germania.

Cerealiștii au hotărât trimiteria unui memoriu guvernului, cerând să se intervie pe cale diplomatică pentru suprimarea acestui spor al taxei de import la orz.

Küszöbön a Banca Centrala és a Banca Agrara fuziója

A fuzió után százmillió lejre emeli fel alaptőkéjét a Banca Centrala, amely jelentős külföldi tőkeérdekeltiséget készít elő

A kolozsvári Banca Centrala, amely Erdély pénzügyi életében jelentős szerepet visz, az impérium változást követő tíz évben főleg három irányban fejtette ki tevékenységét: intenzívvé tette a betétgyűjtését és ennek megfelelően almentálta a hitelellátást, iparvállalatokat alapított és kereskedelmi osztályokat állított fel. Az intézet vidéki hálózatát is kiépítette és a kolozsvári fő intézeten kívül Gyulafehérváron, Besztercén, Hátszegen, Nagyszebenben és Tordán vannak fiókjai.

Az érdekeltiségehez tartozó iparvállalatok a Gyéresi Sodrnyipar, a Tordai Üvegyár nemcsak hogy rentabilisak, hanem

jelentős továbbfejlődési lehetőséggel bírnak,

mert az intézet a legnehezebb időkben is rendszeresen látta el tőkékkel ezeket a vállalatokat, amelyek a gazdasági krízis ellenére alapításuk óta állandó egészséges fejlődésen mentek keresztül.

A Banca Centrala és a Banca Agrara küszöbön álló fuzió-

ját hosszas tárgyalások előzték meg és

a tranzakció lebonyolítására most már rövidesen sor kerül.

A fuzió mielőbbi keresztülvitelét jelenti a Banca Centrala igazgatóságának az az elhatározása is, hogy az alaptőkének 75 millió lejre való felemelését az intézet egyelőre elhalasztotta.

A fuzió megtörténte után az alaptőkét 100 millió lejre fogja felemelni.

Az emisszió után az intézet egyike lesz a legtőkeerősebb erdélyi intézeteknek, amely 100 millió lej részvénytőke, 50 millió tartaléktőke, 400 milliót reprezentáló betétek, valamint

800 millió lejt kitevő aktívák felett fog rendelkezni.

Az egyesített intézeteknek 10 fiókjuk lesz Erdélyben, ezenkívül Bukarestben is fel fognak állítani egy fiókinvézetet. Szó van arról is, hogy a Banca Centrala jelentős külföldi tőkeérdekeltiséget fog bekapcsolni intézetébe, amely nagy perspektívákat nyújt az intézet továbbfejlődéséhez.

Micile bănci din Ardeal și au înființat o asociație bancară în Cluj

Reprezentanții micilor bănci din Ardeal și Banat, în adunarea de constituire, care a avut loc la Oradea-Mare în 5 și 6 Ianuarie,

au hotărât să înființeze o asociație a micilor bănci din Ardeal și Banat.

Reprezentanții micilor bănci

din Ardeal și Banat, între cari dmii Iacob Hirsch (Baia-Mare), Dr. Benjamin Nierenfeld (Bistrița), Iacob Schwartz, Dr. Iosif Spitzer și Dr. Iosif Fenișel (Cluj), Isac Friedmann și Samoila Nusbaum, Dr. Edmond Várad, Dr. Emerich Bárdos și Samoila Silberstein (Oradea), Iosif Reiter și E.

Gaspar (Satmar), Herman Kahan (Maramureș-Sighet), Albert Vass (Târgul-Mureș), Micsa Szobel (Vișeu), și directorii executivi ai tuturor micilor bănci, după ce au ascultat scopul adunării,

au hotărât, ca sediul asociației micilor bănci din Ardeal și Banat să fie în Cluj,

adunările generale convocându-se succesiv din oraș în oraș.

Importul sacilor de iută

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care li se pune în vedere ca urmamre a ordinului circular No. 209761 din 10 August 1929, că pe viitor, sacii de iută pentru sare nu se mai bucură de taxa redusă prevăzută în nota sub art. 486 din tarif, asemenea sacii confecționându-se și în ațră.

Așadar nota de reducere rămâne să se aplice, pentru orice fel de saci, afară de cei de sare.

A beföldi biztosítók a külföldi biztosítók terjeszkedése ellen

Régi panasza a hazai biztosítóintézeteknek, hogy a kormány évek óta eltűri a külföldi biztosítók illegitim terjeszkedését, amelyek anélkül, hogy fiókinvézeteket állítanának fel, ügynökeik útján, főleg Erdélyben élénk működést fejtenek ki. Az illegitim uton dolgozó külföldi intézetek közül főleg az angol biztosítóársaságok terjeszkednek. Információink szerint a hazai biztosítóársaságok egységes felépésre készülnek a külföldi biztosítók ellen és közös akció útján akarják a kormány figyelmét felhívni arra a veszteségre, amely a külföldi intézetek terjeszkedése révén nemcsak a hazai biztosítókra, hanem az államra is hárul. Az ügynökök útján dolgozó külföldi biztosítók ugyanis nemcsak a megadóztatás alól vonják ki magukat, hanem a biztosítások után a köteles bélyegilletékeket sem rójják le.

A kolozsvári Árutőzsde bizottságának ülése

Szerdán, a hó 8-án tartotta rendes heti ülését az Árutőzsde ideiglenes bizottsága Romanovici Grigore elnökelete alatt. A bizottság elsősorban tudomásul vette azokat az intézkedéseket, amelyeket a Tőzsdének minél előbb való működésbe helyezése érdekében az iroda tett. Elhatározta az iroda a tagok beiratkozására vonatkozó felhívás szétküldését, amelyhez a Kereskedelmi és Iparkamarák és Mezőgazdasági Kamarák támogatását kéri. Együttal felkéri a munkatárs Kereskedelmi és Iparkamarákat, közzöljék azon árunemeket, amelyek a törvény értelmében a Tőzsdén jegyezteni kívánatosak. Javaslat történt a tekintetben, hogy felkéressenek a külföldi nagyobb fogyasztó és termelő cégek, hogy a kivített és behozatalt az Árutőzsde útján bonyolítsák le, ilyen irányban is lépések fognak történni.

Ne fogadjon el mást
Gladys cipókrém
a legjobb!

Banca de Agricultură și Schimb din Oradea își sporește capitalul la patru milioane

Pe piața financiară s'a lansat o nouă sporire de capital. Banca de Agricultură și Schimb urcându-și capitalul dela două la patru milioane lei.

În urma noiei emisiuni, noua cointeresată își delegă în direcțiune pe dl Iosif Biró, funcționar superior la „Casa de Economii a Județului Bihor” din Oradea-Mare.

Prețul spiritului

Printr'o deciziune a ministerului de finanțe, publică în „Monitorul Oficial” din 9 Ianuarie crt. s'a fixat prețul de vânzare la spiritul din cereale, spiritul de vin, precum și la țuica și rachiurile naturale, spre a servi ca bază la calcularea suprațaxei de 5 la sută ad-valorem pentru rachiuri și 20 la sută ad-valorem pentru spiritul din cereale, după cum urmează:

Prețul de vânzare, fără taxele de consumație, la:

Spiritul din cereale lei 2.50 de gr. dal.

Spiritul din vin lei 12 de gr. dal.

Țuica și rachiurile naturale lei 11 de gr. dal.

Aceste prețuri sunt fixate pe timp de 3 luni, dela 1 Ianuarie 1930 până la 1 Aprilie 1930.

Calculul suprațaxelor de 5 la sută și 20 la sută ad-valorem se va face asupra totalului ce rezultă din prețurile stabilite prin decizia de față taxele de consumație și taxa de producție pentru băuturile supuse și la aceasta taxă, cum și taxe denaturare.

Perceperea și urmărirea veniturilor publice s'a limitat

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor administratorilor financiari din țară, făcându-le cunoscut că prin legea publicată în „Monitorul Oficial” No. 288 din 25 Decembrie 1929 s'au modificat dispozițiile art. 24 din legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice.

Textul noului articol este următorul:

Statul, județul și comuna au privilegiu asupra averii imobiliare a debitorului, pentru impozitele directe puse asupra venitului imobilului urmărit și cari nu sunt mai vechi de trei ani.

Acest privilegiu urmează imediat după cheltuielile de vânzare silită și în ordinea de preferință: Stat, județ și comună.

Banca Generală de Economii din Mediaș a cerut concordat preventiv

În urma insolvenței întâmpinate, „Banca Generală de Economii din Mediaș”, în adunarea, care a avut loc zilele aceste,

a hotărât să ceară concordat preventiv,

făcând apel la convocarea creditorilor și deponenților pentru încercarea unei înțelegeri.

În urma inventarului constat, acționarii și-au oferit pretensiunile pentru

satisfacerea pretensiunilor creditorilor și deponenților

și astfel se speră, că situația institutului se va putea sana, pacinic.

O nouă insolvență bancară în Timișoara

Banca Svăbească de Industrie și Comerț din Timișoara și-a încetat plățile

Pe piața financiară din Timișoara se înregistrează o nouă insolvență: „Banca Svăbească de Industrie și Comerț” zilele acestor și-a încetat plățile, refuzând să mai achite și pretensiunile deponenților.

Institutul avea un capital de 30

milioane și rezerve de 6 milioane, pe când

la depuneri înregistr sumă de 220 milioane,

ceea ce dovedește, cât de mare încredere s'a manifestat în acest institut.

Megalakitották a romániai hajlitott butorgyárak kartelljét

Csak a pankotai, borosjenői és máramarosszigeti gyárak maradnak üzemben

A romániai hajlitott butorgyárak hosszabb idő óta tárgyalásokat folytatnak kartell megalakítására vonatkozólag. Ezeket a tárgyalásokat a legutóbbi napokban Temesváron folytatták és most

az összes résztvevők hozzájárultak a kartell megalakításához,

csupán egyetlen gyár anyagi részesedésére vonatkozólag folynak még a tárgyalások.

A tárgyaláson résztvettek a Mundus borosjenői gyár, a Pankotai Faipar rt., a Máramarosszigeti gyár, a királyhágói Herkules-gyár, a Lack és Blau bucaresti gyár a Dietz-Codlea és a Silvea Csernovicből.

A kartell határozata szerint mindössze

három gyár marad üzemben, a borosjenői, a már-

marosszigeti és a pankotai üzemek,

harminchárom egyharmad százalék termelés elosztással. Leállítják a következő gyárakat: Lack és Blau 800.000 lej, Dietz 650.000 lej, Silvea 600 ezer lej anyagi részesedéssel.

A királyhágói gyár anyagi részesedésére vonatkozólag még nem sikerült megállapodást létesíteni, miután a gyár 1.200.000 lej anyagi részese dést követel, ezzel szemben a kartell csak egy millió lejt ajánlott fel.

A kartell Temesvárott központi eladási irodát állít fel, amelynek vezetője a Mundus Barlova-Armenisi Faipar rt. bécsi igazgatója lesz.

A kartell megalakításával természetesen már egyuttal megtörtént az árak felemelése is és egyelőre 25 százalékkal az összes általuk előállított iparcikkek árát felemelték.

Uj érdekeltség veszi át a temesvári Krausz börgyárat

Értesülésünk szerint akció indult meg, amelynek az a célja, hogy a Krausz-féle temesvári börgyárat, amelynek üzeme a cég fizetésképtelensége óta szünetel, egy érdekesoport megvásárolja. Langstein Zsigmond, a Turul cipőgyár volt igazgatója, külföldi érdekesoporttal folytat tárgyalásokat és ezek a tárgyalások ezen

konzorcium és a likvidálást végző hitelezők között már annyira előrehadtak, hogy remény van az üzem újbóli felvételére.

A külföldi érdekesoport és a börgyár hitelezői között az adásvételi szerződést valószínűleg már a legközelebbi jövőben megkötik.

Intensificarea exportului de vite din Ardeal

Vitele încep să se scumpească

Prețul vitelor a înregistrat în întreg Ardealul o simțitoare urcare și tendința se menține fermă în această direcție. La această ameliorare a prețului vitelor a contribuit începerea exportului, care în cursul verii și a toamnei astagnat aproape cu desăvârșire.

Stagnarea s'a datorit, după cum se știe, febrei aftoase, care a bătuit luni de-arândul în întreg Ardealul și Banatul și din care pricină statele vecine

și-au închis granițele dinspre noi.

Dacă nu se ivea această pacoste exportul de vite din România ar fi luat un mare avânt, desființându-se toate restricțiunile vamale, cari au contribuit la pierderea de bușeurilor de peste hotare și prin urmare la sărăcirea plugarilor, cari nu mai puteau să-și vândă pe preț vitele crescute cu multă greutate și cheltuială.

„Lloydul Român” a fost declarat în stare de faliment

Institutul de asigurare „Lloydul Român”, ajungând în criză în urma falimentului societății de asigurare din Frankfurt, în a căreia cointeresată era, a fost nevoită să-și anunțe insolvența, după cum am mai anunțat.

În urma anunțării insolvenței „Lloydul Român” a fost denunțat la parchet.

În urma denunțării înaintate, zilele aceste institutul a fost declarat în stare de faliment.

Csöd a temesvári Lloydul Român Biztosítótársaság ellen

A Lloydul Român Biztosítótársaság, amely a Frankfurter Biztosító koncernjébe tartozott, az anyaintézet összeomlása folytán fizetésképtelen lett. A fizetésképtelenség bejelentése után a biztosítótársaság ellen egymás után adták be a bűnvádi feljelentéseket és a bíróság a helyzet tekintetbe vételével, pénteken délelőtt elrendelte a csödot, esődgondnoknak pedig Fehér Kristóf dr. nyugalmazott táblai elnököt nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje február 22.

Realegerea președintelui Consiliului de administrație CFR.

În conformitate cu noua lege pentru organizarea regiei autonome C. F. R., consiliul de administrație C. F. R. a reales ca președinte al său pe d. ing. St. Pretorian, al cărui mandat expirase la 31 Decembrie 1929.

Ședința comitetului bursei din Cluj

Comitetul interimar al bursei din Cluj, în ședința din 8 Ianuarie a. e. sub prezidenția dlui Grigore Romanovici, a hotărât să trimită apelurile necesare pentru înscrierea membrilor, luând la cunoștință dispozițiile întreprinse de către biroul de organizare a bursei.

Comitetul a cerut camerelor de industrie și comerț, ca să specifice măsururile, pe cari dorese să le introducă la burse.

Firmele mai mari din streinătate a u fost rugate, ca să-și desfacă activitatea de import-export prin bursă.

Asociația Băncilor și concordatul preventiv

Asociația Băncilor Române a însărcinat o sub-comisiune de juriști și economiști dela diferitele bănci din Capitală, să studieze modificarea legii concordantului preventiv.

În timpul vacanței această comisiune a ținut mai multe ședințe și a redactat aceste modificări, cari vor fi supuse primului consiliu general al Asociației Băncilor Române, iar apoi, împreună cu un memoriu vor fi prezentate dlui ministru al justiției.

Fabrica de „Freco“ din Turda i-s'a respins cererea de concordat

Fabrica de ghete „Freco“ din Turda a cărei cerere de concordat preventiv a fost refuzată de către Tribunal, s'a adresat Curtei de Apel, oferind creditorilor o cotă de 25%, achitabilă în decurs de un an.

Inițierea Uniunii Comercianților de Ghete

Uniunea Comercianților de Ghete în fine a ajuns în stadiu de realizare, comitetul de inițiativă intenționând să se întrunească în Arad pe ziua de 19 Ianuarie, pe când cei inițiați vor primi invitații din partea fondatorilor.

Comitetul de inițiativă are menirea să pregătească și congresul și adunarea de constituire.

Alaptokét emel a nagyváradai Gazdasági Bank és Pénzváltó Rt.

A nagyváradai Gazdasági Bank és Pénzváltó Részvénytársaság alaptokétjét kétmillió lejről négy- és ötmillió lejre emeli fel. Az emisszió útján bevonuló új érdekeltség Biró Józsefet, a Biharmegyei Takarékpénztár volt főtitkarságát delegálja a bank igazgatóságára.

Negyedévenként lehet fizetni az italmérési engedélyeket

A vendéglősök, koreszmárosok és fűszerkereskedők régi korlátolt sérelme volt az, hogy a korlátolt és kismértékben engedéllyel bíró italmérőknek január 15-ig előre kell kifizetniük egész esztendőre az italmérési illetékeket. Hosszu idő óta folytattak mozgalmat ennek az abszurd rendelkezésnek a megváltoztatása iránt.

Legutóbb az Erdélyi és Bánáti Kereskedő Testületek Szövetségének bukaresti irodája járt el a pénzügyminiszteriumnál, ahonnan végre tegnap kedvező távirat érkezett le a Szövetség központjához.

A távirat szerint a vezérigazgató magáévá tette a kereskedők álláspontját s kedvezően referált a pénzügyminiszternek az ügyben. Döntés hét-főre várható s majdnem bizonyosra vehető, hogy a miniszter meg fogja engedni az italmérési illetékek negyedévi részletekben való megfizetését.

Funcționarea Oficiului central al Licitațiilor

La ministerul de finanțe se lucrează la elaborarea normelor de funcționare a Oficiului Central al Licitațiilor, precum și modul în care urmează a se ține în viitor toate licitațiile.

Olvassa a

Lemnul-t

O insolvență de 18 milioane în Valea lui Mihai

Firma „Weisz și Heller“ din Valea lui Mihai, nu a oferit nici o cotă creditorilor

Marele magazin de textile Weisz și Heller din Valea lui Mihai, și-a încetat plățile, având la pasive 17.996.445 lei, care sumă a datorează la peste 217 creditori, în special din streinătate. Creditori indigeni are 22, cu sume de câte peste 100.000 lei.

Pe lângă marea sumă dela pasive se evidentiază

la active suma de numai 9 milioane 369.143 lei

în mărfuri și imobile.

Creditorii speră că se va putea soluționa insolvența pe cale pacifică.

Kényszeregyezséget kért a Medgyesi Általános Takarékpénztár Rt.

A részvényesek lemondottak minden igényükről és a vagyont a hitelezők és betétesek rendelkezésére bocsátották

A Medgyesi Általános Takarékpénztár Rt. fizetési képtelenségének hatása alatt a pénzügyintézetnek január 3-án megtartott közgyűlése elhatározta, hogy a törvényszéktől a kényszeregyezési eljárás megindítását kéri, miután a banknak a legközelebbi hónapokban esedékes tartozásaira fedezete nincs.

A közgyűlés megállapította azt is, hogy

az intézet saját tőkéjének jelentős része elvesztettnek tekinthető és ezért a részvényesek egyhangulag

lemondottak az összes igényeikről és a társaság egész vagyonát a hitelezők és betétesek rendelkezésére bocsátották.

A közgyűlés felkérte a pénzügyintézet legnagyobb hitelezőjét, a medgyesi Első Földgázüzemi Üveggyár Részvénytársaságot, hogy a hitelezőket és a betéteseket hívja össze értekezletre és a felajánlott vagyon átvételére igyekezzenek közük megállapodást létesíteni. Az üveggyár a hitelezői értekezletet január 11-ére, Medgyesre összehívta.

Prin mod ficarea legeri concordatului preventiv se cere un sever control al debitorilor

Memoriul prezentat guvernului, evidentiază esențiale modificări

Camera de Comerț din București a alcătuit memoriul prin care cere modificarea legeri concordatului preventiv, mai ales în ceea ce privește lipsa de control sau mai bine zis ușurința cu care s'a acordat concordatul preventiv.

Astfel concordatul preventiv fiind o instituțiune menită a apăra în mod egal atât pe creditor, cât și pe debitor, va trebui să se bazeze pe cel mai

serios control și în mod permanent, atâta timp cât va dura situațiunea excepțională, acordată de concordat.

În memoriul înaintat Ministerului de Justiție, principalele modificări se cer mai ales în ceea ce privește controlul creditorilor, comisia de creditori și mai ales fixarea condițiilor ce trebuiesc depuse, odată cu cererea acordării concordatului.

Ujabb bankbukás Temesváron

A temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank beszüntette a betétek kifizetését

A temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt., amely a bánági sváb lakosság pénzügyintézete

pénteken kénytelen volt a betétek kifizetését beszüntetni.

A pénzügyintézet alaptokéje 30 millió lej, tartaléktokéje 6 millió lej, míg az általa kezelt betétek összege 220 és fél millió lej, amely betétállomány főleg a temesvári és bánági sváb parasztek mezőgazdák és kistőkések tőkéje. Az a súlyos mezőgazdasági krízis, amely különösen az elmúlt évben bontakozott ki teljes reménytelenségében, arra kényszerítette a pénzügyintézet földmivelő betéteseit, hogy megtakarított tőkéjüket kivonják az intézettől,

amelynek helyzetét a tőkék elvonása súlyosan befolyásolta.

A Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt., — amely 28 fiókjával a Bánág vezető pénzügyintézetei sorában foglalt helyet, — immobilitását az évekkel ezelőtt elszenvedett veszteségek idézték elő, amely

veszteségek főleg iparvállalati alimentálásokkal és alapításokkal voltak összefüggésben.

Reinholz István, a pénzügyintézet vezérigazgatója két éve vezet a Sváb Kereskedelmi és Iparbankot, amely az ő irányítása mellett erősödött pozíciójában és az óvatos és előrelátó üzleti politika, amelyet Reinholz István inaugurált, azzal a reménnyel kecsegtetett, hogy a

pénzügyintézet elkerülheti a fizetési képtelenség nyílt bevallását.

A pénzügyintézet szanálása érdekében egyébként

az igazgatóság a legmesszebbmenő anyagi áldozatokra hajlandó

és a temesvári, valamint a bánági piac nyugodtan és az igazgatóság iránt teljes bizalommal várja a további fejleményeket. Közgazdasági és pénzügyi körökben biztosra veszik, hogy a Sváb Kereskedelmi és Iparbank Rt. szanálására megindított akció eredményes lesz és sem a betéteseket, sem a pénzügyintézet más hitelezőit nem éri anyagi veszteség.

Tizennyolcmilliósz fizetési képtelenség Érmihályfalván

Weisz és Heller érmihályfalvi textilnagykereskedők fizetési képtelenséget jelentettek be. Az általuk kimutatott státus szerint passzívjuk csupán árutartozásban 17 millió 996 ezer 445 lejt tesznek ki, amellyel szemben aktívák csak 9 millió 369 ezer 143 lejre rugnak. Pénztartozást egyáltalában nem mutatnak ki. Hitelezőinek száma 217, akiknek jórésze külföldi, de az érdekelt belföldi cégek között is van 22 olyan, amely 100.000 lejen felül szerepel. A cég magánegyezséget kérő körlevelében még fizetési ajánlatot sem tett. A külföldi hitelezők képviseletében esztörtökön Érmihályfalvára érkezett a bécsi Creditoren Verein meghatalmazottja, aki felülvizsgálta a cég státusát és egyelőre semmi különös intézkedést nem tett, még csak bizalmat sem ültetett be az üzletbe. Értesüléseink szerint különben remény van a békés megegyezésre.

A brassói fizetési képtelenségek 1929. évi mérlege

A hivatalos statisztika csak azokról az összeomlásokról és veszteségekről számol be, amelyek megjárták a hivatalos fórumokat, moratorium, kényszeregyezés, vagy csőd formájában bírósági eljárás anyagául szolgáltak, de nem állíthatja a veszteségi rovatba azokat a számtalan fizetési képtelenségeket, amelyek magánegyezséggel végződtek.

Egy bankigazgató megközeleltően pontos adatai és a bírósági akták alapján a brassói törvényszék területén az 1929. év pontosan 74 fizetési képtelenséget hozott Brassónak. Ebben benne vannak a kényszeregyezések és magánegyezségek is, ezenkívül 18 csőd.

A tartozások összege 264 millió volt. A tartozások fedezésére szolgáló vagyon 124 millió, a veszteség így összesen 140 millió volt.

Nouă orientări în științele economice

Broșura D-lui Mihail Manoilescu: „Théorie du protectionisme et de l'échange international“ (Teoria protecționismului și a schimbului internațional).

III.

Unde va duce însă producția sporită a acestor bunuri mai de valoare în toate țările?

Ingrijorarea, că producția bunurilor de mai mică valoare, prin urmare a produselor agricole, va scădea — nu este probatorie, deoarece totdeauna se va produce atât, de cât va avea nevoie consumația și pentru că o dezvoltare a prețurilor va stimula și această producție. Prețurile produselor industriale, în urma urcării producției, se vor apropia de prețurile produselor agricole, după cum ne indică această direcțiune dezvoltarea lucrurilor în America. Și o astfel de apropiere va avea drept consecință o nouă sporire de producție.

D-l Manoilescu se ridică în această privință la nivelul unei înalte umanități, dorind participarea la binecuvântările culturii pentru toți locuitorii pământului.

Fiecare țară, după cum am mai amintit, își are media sa de productivitate. Aceste medii de productivitate ale tuturor țărilor de pe pământ se pot reprezenta în mod grafic, prin platouri de înălțimi diferite. America, Anglia și Belgia au platourile cele mai înalte, iar țările orientale platourile cele mai scunde. Prin o ridicare a productivității țărilor singuratică se rdeă totodată și media înălțimii platourilor întregii lumi.

Sustinerea aderentilor comerțului liber, că prin lipsa de deuseuri a statelor industriale, va scădea înălțimea generală a platourilor productivității — nu poate sta în picioare, deoarece în primul rând, în țara unde s'a ajuns deja la prisosul producției — platoul trebuie să fie ridicat; apoi muncitorii deveniți liberi într-o țară, pot fi întrebuințați la o ocupație cu o productivitate; și numai dacă vor fi întrebuințați la una cu o productivitate mai mică, se poate zice, că înălțimea platoului țării — va scădea.

Linia de hotar la care protecționismul între două țări trebuie să înceteze, este ușor de tras.

Spațiul de mișcare, înlauntrul căruia țările agricole pot trece la industrializarea lor, fără ca de pe urma scăderii producției din statele industriale, cauzată de această industrializare, economia mondială să sufere vreun prejudiciu. — este foarte larg. Deși prin această industrializare ele își pierd o parte a deuseurilor lor, totuși nu pot contesta dreptul popoarelor agricole de

a tinde și ele către ocupațiuni mai superioare.

Este foarte instructiv exemplul cu industria textilă din România.

Industria textilă română ocupă circa 30.000 puteri de muncă,

a căror producție anuală, pe cap, reprezintă o valoare de 2000 franci elvețieni, total deci 60 milioane franci elvețieni. Dacă n'ar exista această industrie, cele 30.000 puteri de muncă s'ar indeletnici cu altă ocupațiune, a cărei producție calculată la medie de productivitate a țării — la 750 franci elvețieni anual, pe cap — ne dă numai o valoare de 22,5 milioane franci elvețieni; s'ar pierde deci într'un an un venit național de 37,5 milioane franci elvețieni.

Doctrina economică a celor cari apără libertatea schimbului, caută fondul științific de — cum să se importe în țările agricole bunuri de import superioare? Ea este știința acestora, cari pornind dela o situație avantajoasă țării lor, vor a o transplanta și în alte țări într'o formă convenabilă.

Țările agricole să rămână la agricultura, zice liber-schimbistii. Nu, zice autorul nostru, ele să-și acopere un număr cât mai mare posibil de trebuințe din puterile proprii. Atât și nu mai mult. Cu toate că o protecțiune de Stat (taxe vamale, dumping de (export), în mod teoretic, poate ridica productivitatea medie, totuși dl Manoilescu n'o recomandă, deoarece pe această cale nu toate țările pot deveni țări exporta-

toare de mărfuri de o valoare superioară. Pe de altă parte, dl Manoilescu, ne mai arată, că, cu cât se industrializează mai mult o țară, cu atât crește mai mult și capacitatea sa de consumație, tocmai în ce privește produsele industriale.

Răzimat pe aceste două stări de fapt, și anume: a) că, fiecare națiune trebuie să se orienteze către industrializare până la acoperirea integrală a necesităților proprii; și b) că, dată fiind capacitatea de consumație crescândă de produse industriale a statelor industriale în dezvoltare, — dl Manoilescu, ne desemnează apoi directivele problemei economice mondiale în felul următor.

Sunt prea multe țări bogate, își investesc economiile lor în producții noi; pe de altă parte sunt o mulțime de state sărace cu o capacitate de consumație foarte redusă, și cari nici nu sunt în stare a-și ridica această capacitate.

Soluția contrastului nu poate sta în a săraci țările bogate, ci în a îmbogăți pe cere sărace, pentru a le ameliora capacitatea de consumație. În consecință, capitalul aglomerat în țările bogate trebuie să emigreze în țările sărace în capital, sporind productivitatea medie a acestora.

Astfel se va produce o decentralizare a centrelor de producție pentru produsele de necesitate imediată, câtă vreme producția de mijloace de producție (adecă de capital) va reveni unui număr restrâns de țări industriale, cari și-au ajuns apogeul.

(fine).

Az erdélyi és bánáti kishbankok szövetségbe tömörülnek

Január 5-én és 6-án tartották meg az erdélyi Kishitelbankok Nagyváradon második országgrészi konferenciájukat, melynek legfontosabb célja tulajdonképpen az volt, hogy megalakítsák az erdélyi, máramarosi és bánáti Kishitelbankok országgrészi szövetségét.

A Szövetség székhelye Kolozsvár lett, azonban azt tervezik, hogy az elnökségi üléseket felváltva más-más városban tartják meg. A szövetség központja is valószínűleg évenként más-más erdélyi kishitelbank székhelyen fog működni.

Concentrarea fabricelor de ghetă

Știrile, cari concludau la eșuarea tratativilor începute pentru concentrarea fabricelor de ghetă, — după cum ni-se declară din cercuri inițiate — nu corespund realității.

— Știrile s'au răspândit desigur pentru întârzierea concentrării, fără să se aibă în vedere, că o concentrare a fabricelor de ghetă, reclamă mult timp, nefiind vorba de o

cartelare, cum credeau unii. Doar concentrarea inițiată de către fabricile de ghetă, urmărește raționalizarea necesară, prin care caută intensificarea producției și reducerea prețurilor.

Incheierea tratativilor nu s'a urgit din motivul, că o fabrică de ghetă din cele concentrante, a căutat să-și consolideze situația, cerând con-

cordat preventiv, ceea ce nu se poate admite în concentrație în condițiunile actuale.

Fabricile au adus frumoase colecții de ghetă pe piață, și astfel concentrația promite a avea perspective excelente. Deci nici o piedică nu poate întâmpina concentrarea inițiată.

— Nouile legi fiscale de altfel tind, chiar în a sili fabricile să se concentreze și întrucât fabricile participante nu vor manifesta stălbiciuni neexistente, atunci tratativilor se vor încheia nu numai cu succes acceptabil, ci cu deplin succes, în timpul cel mai scurt.

— În consecință nici vorbă nu poate fi de eșuarea tratativilor.

A „Franco-Romana“ Altalános Biztosító Rt.

mult év december 22-iki igazgatósági tanácsának ülésén, mely az intézet új bukaresti palotájában (Calea Grivitei 23) lett megtartva és amelyen a tagoknak nagy része vett részt, az igazgatósági tanács elnökének egyhangulag Argetoianu Constantin szenátort, volt minisztert, a Banca Marmorosch, Blank & Comp. igazgatósági tanácsának alelnökét, a Societate Bancare Romana elnökét, választották meg. aki ezen megbizatást örömmel elfogadta. Miután Argetoianu C. ur országunk egyik legkiemelkedőbb személyisége, nevezettnek a Franco-Romana Altalános Biztosító Társaság élére való kinevezése egy újabb kezesség nevezett társaság komoly vezetésére.

Intocmirea tarifului unitar al valorilor medii

Printr'o deciziune a Ministerului de finanțe publicată în „Monitorul Oficial“ din 8 Ianuarie crt. s'a numit pe ziua de 1 Ianuarie 1930, o comisiune compusă din: d-nii I. Quintescu, directorul vămilor din ministerul de finanțe, Șerban Gheorghiu din direcția statisticii comerțului exterior; Florian Zaharia, membru al Oficiului de studii din ministerul finanțelor; Ștefan Bogdănescu, directorul contribuțiilor din ministerul de finanțe pentru serviciul impozitului pe lux și cifra de afaceri; inginer Calmuschi, director al industriei din ministerul industriei și comerțului; inginer C. Orghidan și Apostol Popa din partea Uniunii camerelor de comerț și industrie; I. Mândru și L. Burada, (supleant) din partea Uniunii Camerelor de agricultură.

Această comisiune va funcționa pe lângă direcțiunea vămilor, din ministerul finanțelor, având însărcinarea să pregătească și să alcătuiască „Tariful unitar al valorilor medii“, trimestrial, conform normelor stabilite prin art 5, alin. b și c din lege.

Ujabb fizetékép- telenségek

Wolf Hugó, nagyszebeni rövidáru kereskedő kényszer-egyezséget kért, hitelezőnek ötven százalékos kvótát ajánlott fel. A nagyszebeni törvényes elvben elfogadta a felajánlott kvótát és január hó 25-ére tűzte ki a tárgyalást, amelyen a hitelezők szavazni fognak a kényszer-egyezségi ajánlat elfogadása felett. A cég hitelezői között nagyszebeni és brassói cégek szerepelnek.

Hunwald Gyula és Társa kolozsvári üvegkereskedő és tüzkőgyár fizetéképtelensége ügyében a kolozsvári törvényeseken január 10-én tartják meg a tárgyalást, amelyre megidéztek a hitelezőket is, akiknek a cég 50 százalékos kvótát ajánlott fel, annak az új tőkecsoportnak a zsirója mellett, amely a fizetési nehézségek közé jutott vállalat szanálására és reorganizálására hajlandó. A cég aktívája hárommillió 151.000 lej, passzívája 4 millió 477.000 lej. Az összes kolozsvári pénzügyintézetek érdekelték a cégnél, amely a bankhitelezőkön kívül nagyváradi és temesvári üvegkereskedőknek tartozik. Budapesti cégek csak kisebb tételekkel szerepelnek a hitelezők között.

Stern Géza margittai textil- és divatáru kereskedő a bíróságon kívül egyezkedik hitelezőivel. A cég passzívája 2 és fél millió lej, aktívája 1 és fél millió lej. A hitelezők között, akiknek ötven százalékos kvótát ajánlottak fel, nagyváradi, kolozsvári és temesvári cégek szerepelnek.

Kós Jakab dési textilkereskedő — mint megirtuk — hitelezői elöl ismeretlen helyre megszökött — fizetéképtelensége ügyében a család kísérli meg az egyezkedést. A család a dési törvényeseken a kényszer-egyezségi eljárás megindítását kérte és 35 százalékos kvótát ajánlott fel egy évi határidő alatt való lefizetésre a hitelezőknek, akik viszont nem hajlandók elfogadni azt az ajánlatot és magasabb kielégítési kulcsra ragaszkodnak.

Móratoriumot kért a temesvári Defra cipőgyár. Tudósítónk jelenti: A temesvári Defra cipőgyár körlevelet intézett nagyobb hitelezőihez, akik től a karácsonyi vásár gyenge üzletmenetére való hivatkozással a decemberi lejáratok és kötelezettségek időpontjának meghosszabbítását kérte. A moratorium megkérése, miután a gyár ideiglenesen már többször beszüntette üzemét, nem kellett meglepetést és a hitelezők méltányolni igyekeznek a gyár kérését. A gyár — bár redukált üzemmél — folytatja a termelést.

Olvassa a

„Lemnul“-t

Mărfuri cu reduceri de 45 la sută pe C.F.R.

Noui norme de urmat

In conformitate cu o recentă hotărâre a Consiliului de administrație CFR, a fost desființată adresa de proveniența ce stabilimentele industriale sunt obligate a o atașa scrisorilor de trăsura unicat, pentru a putea beneficia de reducerea de 45 la sută.

Stabilimentele industriale vor aplica în schimb o ștampilă, atât pe scrisoarea de trăsura unicat și duplicat, cât și pe verso foaiei de expediție, peste timbrele de 10 lei, cari

pe viitor se vor aplica numai pe foaia de expediție.

Această ștampilă va fi luată în considerație atât de stația de destinație la recalcularea taxelor cât și de controla veniturilor, la verificarea lor.

Neaplicarea acestei ștampile de către industriași, pe scrisoarea de trăsura și pe foaia de expediție atrage după sine neaplicarea reducerii, percepându-se taxele integrale, cari în nici un caz nu se vor mai restitui la eventualele cereri.

Ărutözsdét kap Nagyvárad

Nagyváradon egy küldöttség kereste fel a megyei prefektust, hogy a nagyváradi tőzsde engedélyezéséért a prefektust újabb intervencióra kérje.

Majorescu prefektus válaszában kijelentette, hogy ő annak idején mindenütt eljárta a tőzsde ügyében. Közben ugyan egy kis szünet állott be, mert az iratokat kellett várni. Ezek az iratok azonban már megér-

keztek illetékes helyre. Legutóbbi érdeklődésére azt az információt kapta, hogy legkésőbb tíz napon belül meg lesz a nagyváradi tőzsde megalakítására vonatkozó engedély.

A prefektusnak ezt a kijelentését nagy örömmel fogadta a küldöttség és Popper Akos dr. valamennyi érdekelt nevében köszönetet mondott a prefektusnak ezért az eredményes eljárásért.

Noui cereri de concordat în Ardeal

Cotele oferite creditorilor

Pe piețele din Ardeal și Banat, următoarele firme au cerut concordat preventiv:

Hugo Wolf comerciant de manufactură din Sibiu, a cerut concordat preventiv, oferind o cotă de 50 la sută. Tribunalul din Sibiu a aprobat în principiu concordatul și a ficșat în ziua de 25 Ianuarie termenul întrunirii creditorilor.

Creditorii sunt mai ales engroșiști din Sibiu și Brașov.

Juliu Hunwald și Co., sticlărie și fabrică de mobile din Cluj, oferă 50 la sută. Tribunalul a convocat creditorii pentru ziua de 10 Ianuarie. Cota oferită este girată de un consorțiu care își ia angajamentul să asaneze firma.

Activele sunt de 3.151.000 lei, iar pasivele de 4 milioane 477.000 lei.

Sunt interesate aproape toate băncile din Cluj precum și unele firme din Oradea și Timișoara. Firmele din București sunt interesate cu sume fără importanță.

Geza Stern, comerciant de textile din Margita (jud. Bihor) încearcă o înțelegere cu creditorii pe calea particulară. Pasivele trec de două milioane și jumătate pe când activele sunt de numai 1 milion 400.000 lei. Oferă o cotă de 50 la sută. Creditorii sunt comercianți din Oradea, Cluj și Timișoara.

Iacob Koos, comerciant de textile din Dej, a dispărut din oraș, lăsând în urma lui o datorie de aproape un milion lei. Familia face sforțări pentru a ajunge la rezultat cu creditorii pe cale particulară. Au oferit o cotă de 35 la sută. Cre-

ditorii cer 50.

Mozes Schoenberg, comerciant de textile din Dicio-Sân-Martin, s'a înțeles pe cale particulară cu creditorii pe baza unei cote de 50 la sută.

Paul Goldenberg, comerciant de textile din Jibou, duce tratative pe cale particulară prin Asociația pentru Apărarea Creditorilor cu creditorii. A oferit o cotă de 50 la sută.

Firma Gross și Lamp, comercianți de pielărie din Făgăraș, a oferit creditorilor o cotă de 50 la sută.

Mauriciu Samson, comerciant de pielărie din Cluj, a încetat plățile. A oferit creditorilor prin Soc. Creditorilor să cedeze întreaga prăvălie cu tot activul și pasivul ei.

Asociația creditorilor a și luat în posesie prăvălia și acum se procedează la alcătuirea bilanțului. A fost una din cele mai mari firme din Cluj, însă n'a lucrat cu prudența necesară la acordarea creditelor.

Deoarece familia a girat datoriiile firmei se crede că lichidarea va decurge în mod satisfăcător.

Fabrica de ghete „Defra” din Timișoara, a trimis o circulară creditorilor săi în care cere prelungirea creanțelor ce are de plătit deoarece sezonul de Crăciun n'a adus rezultatul așteptat. Fabrica a recurs și în trecut, la asemenea mijloace.

A cipőgyárak koncentraciósi tárgyalásai tovább folynak

A romániai cipőgyárak koncentraciósi mozgalmával kapcsolatosan a lapokban közlemények jelentek meg, amelyek beavatott helyről tudni velük, hogy a tárgyalások a közben felmerült akadályok miatt megszakadtak.

A koncentraciósi tárgyalások nem akadtak meg, hanem teljes intenzivitással folyamatban vannak, amint beavatott helyről értesülünk. Természetes, hogy ilyen sokoldalú, nagy horderejű és különböző érdekekkel összefüggő kérdések nem oldhatók meg máról holnapra.

A cipőgyárak terve az egyezésítés útján bevezetett racionális termelést fokozni és az árakat leszállítani.

A folyamatban levő tárgyalások menetét megláttatva a koncentraciósi tervezetbe belevont ama cipőgyár helyzete, amely egyelőre kényszer-egyezségi kérelemmel kíván sorsán javítani.

Egyébként a cipőgyárak a tavaszi szezonra rendeléseiket felvették és egyesek dustartalmu kollekcióval jöttek ki a piacra.

Azt hisszük, hogy az új adótörvény egy újabb kényszer-körülményt teremt az egybeolvadásra és így, ha a cipőgyárak egyike vagy másika közben nem jut válságosabb helyzetbe, akkor a terv mégis gyors megvalósítás elé siet.

ROSENFELD JENŐ

gyapotoszláya

Târgu-Mureș

Telefon 7-16

Cluj Ierakat:

E. BISCHITZ, Cal. Reg. Ferd. 40

Allandóan raktáron
fehér és nyers szövonalak és fajtók

Eladás csak nagyban.

Külön központi árlejtési hivatal intézi ezután az állami beszerzéseket

Az új rendszer már életbe is lépett

A Monitorul Oficial január elseji számában közli a Központi Árlejtési hivatal működési szabályzatát. Ennek egyik legfontosabb intézkedése elrendeli, hogy a miniszteriumok könyvelési osztályai semmi néven nevezendő árlejtést közmunkákra, vagy szállításokra többé nem tarthatnak meg. Legkésőbb január 15-ig minden miniszterium három példányban köteles a központi árlejtési hivatalhoz átadni a kitűzött árlejtések teljes szövegét és záros határidőn belül be kell nyújtania.

az 1930 évre tervezett összes árlejtési tervezeteket is.

Az árlejtési hivatal élén a központi számvevőségnek egy tagja, a pénzügyminiszterium egy delegáltja, az ipar- és a kereskedelmi kamarák egy-egy négy évre kinevezett tagja fog állani. Ez a bizottság már meg is kezdte működését és még januárban felül fogja vizsgálni a betérjesztendő árlejtési feltételeket úgy formai, mint anyagi szempontból.

Öt százalékos erejéig a központi árlejtési hivatal előnyt ad a belföldi cégeknek a külföldi cégekkel szemben.

Amennyiben ipari cikkek szállításáról van szó, ez

a külföldi cégekkel szemben előny 10 százalékosig emelkedik.

Nagyon jelentős ujtás az, hogy a 10 millió lej értéket meghaladó rendelések feltételeit a Monitorul Oficialban közölni kell tenni. Az állami javak elidegenítését csak minisztertanács határozattal lehet keresztülvinni. A közmunkák és szállítások pontos végrehajtásának ellenőrzésére központi árlejtési hivatal ellenőrző közegeket fog alkalmazni.

A központi árlejtési hivatal működése elé az egész országban, de különösen Erdély gazdasági körében nagy várakozással tekintenek. Egy régi panaszuk ugyanis az itteni vállalkozóknak az, hogy az árlejtéseknél állandó mellőzésben részesülnek. Számtalanszor történt meg, hogy állami közmunkálatoknál és nagyobb szállításoknál egészséges kereskedelmi szempontok helyett

politikai szempontokat érvényesítettek

és az állam érdekeinek mellőzésével adták meg a szállítóknak a megbízatást. Az erdélyi nagy ipar és kereskedelem a központi árlejtési hivatal működésétől reméli, hogy ezek a visszaélések a jövőben nem fognak megisméltódni.

Csehszlovákia fölött is átvonul a gazdasági krízis hulláma

Egyelőre beáthatatlanok a cseh válság következményei

Csehszlovákiában az elmúlt gazdasági év életének legjellegzetesebb tünete az volt, hogy megkezdődött a gazdasági konjunktúra visszafejlődése. A gazdasági dekonjunktúra a pénzpiacról indult ki. A pénz megdrágulása azonban végeredményben már csak a visszafejlődésre megérett konjunkturára volt befolyással.

A külföldről való túlnagy árubehozatal az első félévben passzívvá tették a külkereskedelmi mérleget, aminek következtében

Csehszlovákia átmenetileg elvesztette a világpiactól való függetlenségét,

amely az elmúlt években nagy mértékben nyilvánult meg. A külkereskedelmi mérleg passzivitása következtében Csehszlovákia gazdasági élete függő viszonyba került a drága külföldi pénztől. Ezzel a termelés megdrágult és ez adta meg az utolsó lökést a konjunktúra visszafejlődéséhez. Ehhez járult még a németországi gazdasági válság állandósulása, a dunai piacok depressziója és az utóbbi időben az agrárválság elmélyülése.

A gazdasági dekonjunktúra alakulását most nem lehet áttekinteni, valószínű azonban, hogy

depresszió hosszabb időszámolni kell a gazdasági tartamával

és annak további kiéleződésével. Ami a konjunktúra alakulásának részletezését illeti, az elmúlt évben különösen a vas- és szénipar ért el magasfokú konjunkturát, míg a textil- és bőripar élénk depressziósnak volt kitéve. A bőriparnak, a kivétel csökkenése ellenére, eleinte még jól ment, de most már ez is megérzi a depressziót. A nehéziparban a júliustól szeptemberig terjedő időben a konjunktúra csökkenése volt észlelhető, míg októberben különösen szénben és nem nemes fémekben valamilyes javulás állott be.

Kiosztják a kisajátítási kötvényeket

A kisajátított ingatlanok tulajdonosai tudvalevőleg óvadték az állampapírokban ugynevezett rentékben kapják meg a kisajátított ingatlanokért a kártérítési összeget. Mint értesülünk ezeknek a kártérítési összegeknek a megállapítása most van folyamatban. E hó végéig az egész anyag fel lesz dolgozva, a feldolgozott anyagot felterjesz-

tik Bukarestbe és azután mindenki hozzájut a kisajátítási kötvényeihez. A kisajátított ingatlanok árának teljes összege kötvényekben lesz lefizetve, kivéve a száz lej alatti összegeket, valamint a kifejezetten közhelyek céljaira kisajátított területek ellenértékét, amelyet készpénzben fizetnek majd ki.

Reducerea tarifului CFR.

Suntem în situația de a anunța că la direcțiunea generală a căilor ferate se studiază modalitățile după cari se va putea face o reducere a actualului tarif de mărfuri în viitoare.

Conducătorii căilor ferate față de situația deitară a drumului de fier s'au gândit, la început, la o nouă sporire a tarifelor dar, pe de o parte, intervențiile presante ale reprezentanților industriei naționale, pe de altă parte, criza care a produs o stagnare generală a întregii vieți economice, au impus revenirea asupra primei hotărâri și un serios studiu al posibilităților de reducere a tarifelor.

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Bés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk:

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an . . .	Pentru particulari comercianți și industriași	1200 lei
Belföldön egész évre	Pentru bănci instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei.
	Külföldre	

Jumătate an	600 lei
Félévre . . .	1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ²	20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	15 lei
In text	80 lei
Szövegdal	
Un sir garmond	
Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

FONDATEUR EN 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIGOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20⁻

Szöveg között cm²-

ként — — Lei 15⁻

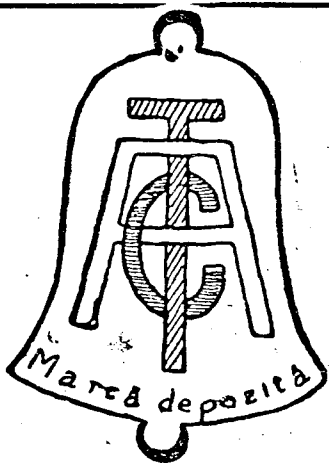
Többi hirdetési ol-

dalon — — Lei 10⁻

Egy garmond sor Lei 80⁻

Citiți

„Lemnul”

Cu această marcă este prevăzută
fiecare obiect de argint și lux fa-
bricat în fabrică

„TACĂMUL” din

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile re-
bluterii mai bune. Numai pentru revânzătorii
„TACĂMUL” fabrică de argintării, Cluj.
Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82
Adresa telegrafică: „Tacămul”

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.

Fióközpont: Dej—Dés, Jibou—Zsibó, Beclean—Bethlen
Zălau—Zilah

Saját tőkési **58** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.